

Пише:
Небојша
Јанковић

Ванкувер, фебруара 2007.

Долазак Мартија Ахтисарија у Београд и изношење у јавност плана за решавање статуса Косова и Метохије у Србији је изазвао још један у низу политичких земљотреса.

Овај план, једногласна је оцена свих политичких чинилаца у земљи, представља први корак ка давању пуне независности јужној српској Покрајини и поред тога што се независност (али ни суверенитет Србије над Косовом) у Ахтисаријевом плану нигде не помиње.

У оваквој оцени јединствени су и председник Тадић и премијер Коштуница и лидер Радикала, појединачно најјаче партије у будућем српском парламенту, Томислав Николић.

Када се међутим, постави једино логично питање – Па, шта у оваквој ситуацији да се ради, ту не само да свако јединство престаје већ се непристрасном посматрачу чак чини да у сваком од поменутих центара моћи о томе не постоји никаква разрађена идеја, чак ни колико-толико чврст концепт.

Србија је по обичају више окренута ономе шта неће него ономе шта хоће и реално може. А времена за оклевање више нема...

Немоћ вербалног патриотизма

Највећу одговорност за допевање у временску изнудицу у којој ће се убрзано вући потези око Косова сноси одлазећа српска влада. Њен грех није толико у томе што детаљно разрађен план за решавање проблема никада није имала, (нису ни други), већ што је у јавност из дневнополитичких потреба излазила са таквим брзоплетим предлозима који су или глумили да се на нечему озбиљно ради, или су представљали углавном емотивну реакцију на “свршен чин” каквим се, сасвим неоправдано по мом мишљењу, сматра и Ахтисаријев план.

Два најтипичнија примера за дипломатски дилетангизам који је испољен овим поводом је план “више од аутономије, мање од независности” који никад није озбиљно елабориран и од кога се убрзо одустало и Платформа о Косову коју је ових дана објавила такозвана “Народњачка коалиција”.

Први случај је чист оксиморон; све што је више од аутономије аутоматски је и нека врста суверености, да не кажемо независности, изузев ако предлог није конкретизован. Рецимо; тим владиних стручњака могао је да прецизира да за Косово предлаже исти облик ограниченог суверенитета какав Шкотска има у оквиру Уједињеног Краљевства, па да се о одрживости једног оваквог предлога тачку по тачку разговара. Уместо тога, влада је од овог плана убрзо одустала и вратила се дефиницији “широке аутономије у оквиру Србије” дакле нечему што су Албанци теоретски имали и

ПОДЕЛА, ЈЕДИНО ОДРЖИВО РЕШЕЊЕ

пре 1999-те године, а што Контакт-група у својим полазним принципима (које је усвојила и Русија) изричито одбацује.

Проблем одрживости решења у овом случају свакако је нешто чега је и влада морала бити свесна што указује на могућност да је и повратак идеји о “аутономији у оквиру Србије” био диктиран више политичким, односно предизборним разлозима.

Из предлога није јасно како се замишља вршење власти на целом Косову и Метохији што сувереност једне земље апсолутно подразумева. Колико би (чак и ако би свет то прихватио) припадника војске и полиције то “обострано прихватљиво решење” морало да чува и брани? Подразумева ли то присуство 100, 200 или 250 хиљада људи под оружјем и ко би то могао да издржи и да плати? Србија свакако не и тога је апсолутно морала бити свесна и влада Војислава Коштунице.

Са друге стране, сасвим је нереално очекивати да ће трошкове одбране таквог “решења” годинама бити спремни да носе НАТО и Европска Унија. Па, они целу ствар око Косова управо због тога и убрзавају и “ломе преко колена”!

Пуцањ из празне пушке

Ако се за теорије “више од, ..мање од” и “суверенитет без вршења власти” може рећи да су неспроводиве јер су нонсенс саме по себи, платформа коалиције ДСС-НС којом се учешће у влади “демократског јединства” условљава заопштравањем става око Косова звучи као имплицитно признање да су ови предлози нереални и да се о њима ни формално неће расправљати.

Платформа српски неуспех у разговорима о Косову већ узима као “готову ствар” иако прави преговори заправо нису ни почели и предлаже мере дипломатске одмазде према свима који признају будућу независност Покрајине. Заиста ми је тешко да замислим бржи пут ка пуној и ничим ограниченој независности Косова од имплементације једне овако сулуде доктрине. Прва последица би била та да НАТО снаге више не би имале никакву обавезу да штите народ земље која је са њима прекинула дипломатске односе или годинама глумила праведни гнев “смањујући број особља у дипломатским представништвима на нужни минимум”. Нови, последњи егзодус Срба са Косова био би неизбежан и тренутан.

Не треба, наравно, ни истичати да би оваква одмазда “према онима који нам отимају Косово” за неколико деценија одложила свако кретање Србије према Европској Унији за шта је према испитивањима јавног мњења и после Ахтисаријеве посете и даље две трећине грађана Србије. Сви они који ће на то рећи “па, шта, онда нам таква Европа и не треба!” (простодушни Веља Илић, на пример) морали би да погледају око себе и послушају гласове из суседства.

Када је Хавијер Солана изјавио да се не само од Београда и Приштине већ и од свих балканских суседа који су на путу ка Европској Унији очекује “конструктиван став у духу европских напора за решење Косовске Кризе”, Македонија је скоро истога дана саопштила да је Ахтисаријев предлог за Скопље сасвим прихватљив. Ако би Савет Безбедности усвојио Декларацију о независности Косова и ту независну државу признале чланице Европске Уније, зар ико нормалан верује да Приштину касније не би признале и Црна Гора и Босна и Херцеговина, са све Републиком Српском. Тиме би између делова српског народа у три државе биле постављене такве границе какве читав један век нису постојале.

Реално, могуће, одрживо

Због свега што је напред речено, Србија мора да делује брзо и мудро. То значи да коначно обело-

дани конкретан предлог који, такође, неће никога у потпуности задовољити али ће, за разлику и од Ахтисаријевог и од прилично немуптих и неартикулисаних предлога бивше владе у себи садржати оно што и Брисел и Вашингтон, па и Москву, највише занима. А то је изводљивост, одрживост и релативно ниска цена предложеног решења...

Косово и Метохија били би тим планом подељени на северни део око Митровице и околних енклава који би припао Србији и на остатак Косова који би добио независност, али у коме би све до уласка у Европску Унију безбедност Срба и неприкосновеност српских културних и духовних споменика гарантовале међународне снаге што Ахтисаријев предлог и иначе предвиђа.

Инсистирање на оваквом решењу морало би да буде одлучно и могло би на терену да буде подржано комбинацијом институционалних и ванституционалних метода. Србима у Митровици нико не може да забрани референдум о прикључивању Србији који би по потреби подржале и масовне (мирне) демонстрације, штрајкови глађу, и сл.

Потребно је међутим, бити mudar и опрезан; то заиста мора да буде ствар Срба на Косову, (наравно уз моралну и дипломатску подршку Београда), а не дело страначких и парадржавних организација које се Косова сете тек уочи парламентарних избора.

Све ово, да кажемо на крају, треба чинити промишљено и хладне главе кроз непрекидан дијалог са Европом, Русијом и Америком али и уз цивилизован дијалог међу собом. Јер ако је Косово државно питање бр.1, а сложили смо се да јесте, онда и Срби, ма где били, морају да буду за његово трајно и одрживо решење уз реалне и изводљиве компромисе.

Све остало само би убрзало давање независности Косову и Метохији коју би затим у стапама признали сви сем нас самих. А ми би се као народ вратили у митску фазу јефтине реторике (ко међу нама више воли Косово, а ко га је, пак, издао “попут Бранковића”), пропуштајући да се укрцамо на последњи воз за Европу који нас још чека на неком слепом колосеку.

subscription - уредилаца

Прешићујем се на листу КИШОБРАН и прилажем чек у вредности \$36.00 (12 бројева - 12 issues)

IME (NAME): DATUM (DATE):

ADRESA (ADDRESS):

TEL /FAX:

E-MAIL: POTPIS (SIGNATURE):

Make cheque or money order payable to: KISOBRAN

КИШОБРАН
НАЈЗАПАДНИЈЕ СРПСКЕ НОВИНЕ

Поштом
овај лист
поштом се
на пошту адресу,
и следећих
дванаест бројева
КИШОБРАН-а баш
стиже поштом.

KISOBRAN, #368-3495 Cambie Street, Vancouver, B.C. V5Z 4R3